

PRENTSA OHARRA

18 eta 25 urte bitarteko gazteak dagoeneko kooperatiba-ekintzaileen %18 dira

- Haien pisua ia bikoiztu egin da urtebetean: %10etik %18ra igo da, Hazikoopek egindako Kooperatiba Enpresa Ekimenen XXI. Behatokiaren arabera.
- 45 eta 54 urte bitarteko pertsonak izaten jarraitzen dute adin-tarterik ugariena, guztizkoaren %30ekin. Hala ere, gazteenen kolektiboak izandako hazkundera behatokiak identifikatutako aldaketa esanguratsuenetako bat da.
- Txostenak euskal kooperatibismoaren belaunaldi-errelebo progresiboa berresten du, eta prestakuntza handiko ekintzaileen profila marrazten du: lan-esperientzia dutenak, enpresa-bokazioa dutenak eta digitalizazioaren, jasangarritasunaren eta nazioartekotzearen aldeko apustu gero eta handiagoa egiten dutenak.
- Finantzaketa eskuratzeko zailtasunak, bermeen eskakizuna eta laguntza jakin batzuk emateko eta ordaintzeko atzerapenak dira oraindik ere ekintzaileen kezka nagusietako batzuk.

Bilbo, 2026ko irailaren 16a. Gazteak gero eta protagonismo handiagoa hartzen ari dira Euskal Autonomia Erkidegoko kooperatiba-ekintzailetzan. Gaur egun, 18 eta 25 urte bitarteko pertsonak Euskadin kooperatiba berriak sustatzen dituztenen %18 dira; aurreko urtean, berriz, %10 ziren. Datu hori Hazikoopek egindako Kooperatiba Enpresa Ekimenen XXI. Behatokiaren ondorio nagusietako bat da, eta joera argi bat erakusten du: gero eta gazte gehiagok ikusten dute kooperatiba beren proiektu propioak martxan jartzeko, arriskuak partekatze eta epe luzeko ikuspegia duten enpresa-ekimenak eraikitze tresna egokia.

45 eta 54 urte bitarteko pertsonak dira oraindik ere adin-tarterik ugariena, guztizkoaren %30 osatuz. Hala ere, gazteen kolektiboak izan duen hazkundera da behatokiak antzemandako aldaketa aipagarrienetako bat. Bestalde, 35 eta 44 urte bitarteko pertsonak guztizkoaren %23 dira, eta 26 eta 34 urte bitartekoak %21; horrek erakusten du esperientzia eta belaunaldi-berrikuntza uztartzen dituen ekintzailetza-ekosistema bat dagoela.

Bilakaera hori bereziki esanguratsua da euskal gazteek gaur egun dituzten erronka nagusietako batzuk kontuan hartuta: etxebizitza eskuratzeko zailtasunak, lan-ziurgabetasuna, lan-aukerak sortzeko beharra eta sektore ekonomiko askotan gertatzen ari den belaunaldi-erreleboa. Egoera horren aurrean, *“Kooperatibismoa gero eta gehiago bihurtzen ari da parte-hartzean, erantzunkidetasunean eta erabakiak hartzeko prozesuetan inplikazio zuzenean oinarritutako enpresa-ereduen bidez ekimen ekintzaileak bideratzeko tresna”*, adierazi du Hazikoopeko presidente **Mikel Larreak**.

Prestakuntza handiko ekintzaileen profila

Kooperatiba Enpresa Ekimenen XXI. Behatokiak erakusten du Euskal Autonomia Erkidegoko kooperatiba-ekintzailetza prestakuntza akademiko sendoa eta aurretiazko lan-esperientzia

duten pertsonengan oinarritzen dela. Ekintzaileen %77k lanbide- edo goi-mailako ikasketak ditu. Zehazki, %35ek unibertsitate-ikasketak ditu, %21ek Lanbide Heziketa, %18k masterra eta %3k doktoretza. %1ek baino ez ditu Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako ikasketak.

Prestakuntzaren eta enpresa-jardueraren arteko lotura ere nabarmena da. Ekintzaileen %65ek egindako ikasketekin zuzenean lotutako jarduera garatzen du; horrek erakusten du kooperatiba asko ezagutza teknikoetan, metatutako esperientzian eta espezializazio profesionalen oinarrituta sortzen direla.

Aurreko lan-esperientzia da, halaber, kooperatiba-ekintzaileen profilaren ezaugarri nabarmenetako bat. Kooperatiba bat sortu duten pertsonen %90ek aurretik lan egin izan dute beren enpresa-proiektua abiatu aurretik. Gainera, %58k aurretik ere ekintzailertzan esperientziaren bat izan du; gainerako %42rentzat, berriz, kooperatiba izan da lehen enpresa-abentura.

Norberaren ideia garatzeko ekitea

Behatokiak aukera ematen du, halaber, kooperatiba berriak sortzera bultzatzen dituzten motibazioak ezagutzeko. Ekiteko arrazoi nagusia norberaren ideia garatea da; inkestatutako pertsonen %32k aukera hori hautatu du. Oso gertu dago negozio-aukera bat identifikatu izana, %31rekin; norberaren nagusi izateko nahia, berriz, erantzunen %21 da. Aitzitik, langabeziari edo ustekabeko egoerei lotutako arrazoiek oso pisu txikia dute. Langabezia erantzunen %4 baino ez da, eta aurreko enpresa baten itxierak beste %4.

Kooperatibak, batez ere, beren proiektuak garatu eta merkatuan identifikatutako aukerak baliatu nahi dituzten pertsonen sustatzen dituzte. *“Beharrak baino gehiago ekimenak eta enpresa-bokazioak bultzatutako ekintzailertza da”*, adierazi du Hazikoopeko zuzendari nagusi **Marta Areizagak**.

Kooperatiba-filosofia, eredu hau aukeratzeko arrazoi nagusia

Azterlanaren alderdirik aipagarrienetako bat da kooperatiba-formula hautatzeko arrazoi nagusia ez direla laguntza publikoak edo zerga-abantailak. Kooperatiben filosofia eta kultura dira erantzunetan lehen postuan agertzen direnak, %24rekin; ondoren datoz aholkularitza espezializatuen gomendioak, %23rekin. Laguntza publikoek %17 osatzen dute, eta zerga-abantailak %14. Datu horiek erakusten dute *“ekintzaileek bereziki baloratzen dituztela kooperatibak bereizten dituzten printzipioak, hala nola parte-hartze demokratikoa, erantzunkidetasuna, kudeaketan inplikatzeko eta proiektu partekatutako eraikitze gaitasuna”*, nabarmendu du Larreak.

Kooperatiba digitalagoak, jasangarriagoak eta nazioartekoagoak

XXI. Behatokiak agerian uzten du euskal kooperatiba berriak eraldaketa betean daudela. Horietatik %84,4k informazioaren eta komunikazioaren teknologiak (IKT) erabiltzen ditu eguneroko jardueran. Digitalizazioan aurrera egiteko zailtasunak dituzten artean, oztopo nagusia denbora falta da; %43k hori aipatzen du. Ondoren datoz ezagutza espezifikoaren gabezia eta bestelako baliabide-faltak. Adimen artifiziala ere pixkanaka enpresa-jardueran txertatzen ari da. Gaur egun aztertutako kooperatiben %11,7k baino ez badu erabiltzen ere, ezarri dutenen erdiak baino gehiagok produktibitatean eta prozesuen automatizazioan hobekuntzak nabarmendu dituzte.

Jasangarritasunak ere gero eta garrantzi handiagoa du. Kooperatiben %62k adierazi du ingurumen-inpaktua murrizteko edo gizarte-inpaktua handitzeko neurriak hartu dituela.

Ohikoenen artean hondakinak murrizteko ekintzak eta lanaren eta bizitza pertsonalaren arteko kontziliazioa sustatzeko neurriak daude.

Bestalde, nazioartekotzeak ere aurrera egiten jarraitzen du. Kooperatiba gehienen jarduera-eremu nagusia Euskadi izaten jarraitzen duen arren —sortutako kooperatiben %43k hemen jarduten du—, %15ek dagoeneko nazioarteko merkatuetan ere jarduten du; aurreko urteetan erregistratutakoa baino ehuneko handiagoa da hori.

Hazteko gaitasuna duten tamaina txikiko proiektuak

Sortutako kooperatiba gehienek egitura txikiak mantentzen dituzte jardueraren lehen urteetan. Horien %59,5 bi bazkidek osatzen dituzte hasieran, eta %23,8 hiru bazkidek. Kooperatiba bakoitzeko batez besteko langile kopurua 2,7koa da, azken bost urteetako daturik baxuena. *“Ahulezia gisa interpretatu beharrean, errealitate horrek erakusten du kooperatiba-formulak aukera ematen duela hasierako faseetan egitura arinak eta inbertsio-behar mugatuak dituzten enpresa-proiektu bideragarriak sortzeko”*, gaineratu du Areizagak.

Finantzaketa, laguntzak eta burokrazia dira oraindik ere erronka nagusiak

Adierazle askok bilakaera positiboa erakusten duten arren, behatokiak zenbait erronka garrantzitsu ere identifikatzen ditu ekintzaileen artean. Kooperatiben %91k laguntza publikoak eskatzen ditu jarduera martxan jartzeko. Hala ere, %80ren ustez laguntza horiek ez dira nahikoak proiektuen benetako beharrei erantzuteko.

Finantzaketa eskuratzeko zailtasunak, abalak aurkezteko eskakizuna eta laguntza jakin batzuk emateko nahiz ordaintzeko atzerapenak dira oraindik ere ekintzaileen kezka nagusietako batzuk. Era berean, burokrazia ere oztopo nagusietako bat izaten jarraitzen du. Kooperatiben %33k lau eta sei hilabete artean behar ditu eratze-prozesua amaitzeko; bostetik batek, berriz, urtebete baino gehiago behar izaten du jarduera hasteko beharrezko izapide guztiak amaitzeko.

Horri gaur egungo testuinguru ekonomikoarekin lotutako beste erronka batzuk gehitzen zaizkio. Ekoizpen-kostuen igoera, araudi jakin batzuen zorroztea eta nazioarteko gatazken eragina dira inkestatutako kooperatibek etorkizunari begira adierazitako kezka nagusietako batzuk.

Hazikoop, bi hamarkada baino gehiago Euskadin kooperatibak sustatzen

Hazikoop 2003an sortu zen, Euskadin kooperatibismoaren garapena sustatzeko helburuarekin. Harrezkero, 2.356 kooperatiba sortzen lagundu du; kopuru hori Euskadiko Kooperatiben Erregistroan gaur egun inskribatuta dauden kooperatiba guztien %63,15 da. Erregistro horretan 3.731 erakunde aktibo daude.

Kooperatiba Enpresa Ekimenen XXI. Behatokiaren hogeita batgarren edizioak berresten du *“euskal kooperatibismoak ekonomiaren eta gizartearen aldaletara egokitze gaitasun handia izaten jarraitzen duela”*, adierazi du Larreak. *“Belaunaldi berrien etorrerak, ekiten duten pertsonen prestakuntza-maila handiak, berrikuntzaren, jasangarritasunaren eta nazioartekotzearen aldeko apustuak, eta norberaren proiektuak garatzeko borondateak Euskadiko kooperatiba-ekintzailetzaren dinamismo berritua iragartzen duen agertokia marrazten dute”*, azpimarratu du.